

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет транспортних систем
Кафедра транспортних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з НІПР

професор

А.Г. Батракова

«14»

20

року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК 17 «Митні операції»

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) /
третій (освітньо-науковий))

галузь знань

27 – транспорт

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

275.03 – транспортні технології (на
автомобільному транспорті)

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

Транспортні технології(на
автомобільному транспорті)

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

державна

1. Мета вивчення навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного мислення на основі оволодіння знаннями та здатністю розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми щодо митного регулювання, митного оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, етапів здійснення митного контролю митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації та особливостей проведення контрольних операцій на кожному етапі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; порядок митного контролю та митного оформлення товарів, що перетинають митний кордон України; особливості митних режимів, що застосовуються при митному оформленні товарів і транспортних засобів; порядок нарахування податків та зборів при митному оформленні товарів та транспортних засобів; методика визначення митної вартості імпортованих товарів та процедура контролю правильності визначення митної вартості товарів, документи, що підтверджують митну вартість товарів.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: оволодіння єдиними теоретико-методологічними основами митних операцій розуміння та набуття навичок проведення митних операцій під час організації перевезення вантажів і пасажирів в міжнародному сполученні, формування напрямків удосконалення і розвитку процедури митного оформлення та митного контролю.

(Пояснення: коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни)

2. Передумови для вивчення дисципліни:

ОК2. Транспортне право, ОК14. Загальний курс транспорту

(Пояснення: для обов'язкових дисциплін зазначаються ті обов'язкові дисципліни, які передують їх вивченню згідно зі структурно-логічною схемою освітньої програми, та / або базові курси, необхідні для їх вивчення. Для вибіркових дисциплін зазначаються базові курси та дисципліни, необхідні для їх вивчення)

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3
Кількість кредитів / год.	5/150	5/150
Семестр викладання дисципліни	<u>3</u> (порядковий номер семестру)	<u>3</u> (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	32	6
– практичні (семінарські) заняття, год.	32	4
– лабораторні заняття, год.	-	
– самостійна робота, год.	56	110
– курсовий проєкт, год.	-	-
– курсова робота, год.	-	-

1	2	3
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-	-
– підготовка та складання екзамену, год.	30	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен	екзамен

4. Компетентності:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі автомобільного транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з урахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

Загальні компетентності:

- ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК3. Здатність організовувати та управляти перевезенням вантажів (за видами транспорту).
- ФК9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні та екологічні складові організації перевезень.
- ФК12. Здатність організовувати міжнародні перевезення.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

Вивчення дисципліни «Митні операції» забезпечує формування сукупності таких програмних результатів навчання, котрі полягають у вмінні:

РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

РН-22. Організовувати міжнародні перевезення. Застосовувати методи оформлення митної документації. Використання методів митного контролю.

6. Методи навчання : 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо; 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій;
3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття, групові завдання.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумкова оцінка по дисципліні визначається додаванням загальної суми балів по поточному контролю до результату по підсумковому контролю.

Поточна успішність

1. Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою 100-бальної шкали згідно зі [СТВНЗ 90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»](#). Результати оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти заносяться у журнал обліку академічної успішності. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

При оцінюванні використовується накопичувальна система. До загальної оцінки входять форми контролю, що представлені в таблиці 2.

Таблиця 2 – Структура оцінки в семестрі (форма підсумкового контролю – екзамен)

Форма контролю	Кількість балів
Поточний контроль теоретичної частини курсу	20
Поточний контроль практичної частини курсу	20
Тестовий підсумковий контроль теоретичного курсу	60
Додаткові бали за активну наукову роботу за профілем дисципліни	Додатково, згідно їх значимості
Разом	100

1.1. Лекційні заняття оцінюються шляхом усного опитування.

Поточний контроль теоретичної частини курсу (0-20 балів):

- опитування або проведення поточного контролю у вигляді тестових або контрольних завдань (0-5 балів);
- розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного контролю теоретичної частини курсу, наведений у таблиці 3.

Таблиця 3 - Якісні критерії оцінки результатів навчання теоретичної підготовки

Складова поточної оцінки теоретичної підготовки	Кількість балів за кожний поточний контроль				
	«5»	«4»	«3»	«2»	«0»
Поточне опитування по кожній темі лекції	Відповідь на питання повна, конкретна, містить методику визначення показників, класифікацію та відрізняється творчим підходом	Відповідь на питання вірна але надана не в повному обсязі, при цьому здобувач вільно володіє термінологією та методикою	Відповіді на питання надані частково але в коректній формі, при цьому здобувач володіє основними поняттями та методикою	Відповіді мають неточності, розкрита лише основна суть питань але здобувач володіє базовою термінологією та основами методики	Відповіді відсутні або здобувач не володіє базовою термінологією та основами методики

Загальна оцінка за поточний контроль теоретичної частини курсу проводиться шляхом визначення середньозваженої кількості балів за формулою:

$$K_3^n = 20 \cdot \frac{\sum_{i=1}^{N_L} K_i^L}{5N_L}$$

де K_3^L – оцінка успішності за результатами поточного контролю теоретичної підготовки;

K_i^L – оцінка за i -ту тему лекції;

N_L – кількість лекцій протягом семестру;

20 – максимальна сумарна кількість балів за теоретичну підготовку протягом семестру.

1.2. Практичні заняття оцінюються якістю виконання та оформлення практичної роботи, звіту про виконання практичних робіт під час практичних занять.

2. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як сума балів за:

- складання стандартизованих тестів, усне опитування, відвідування занять та активність комунікації на них;

- виконання завдань, передбачених практичними заняттями.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного контролю, наведений у розділі «Підсумкове оцінювання у формі екзамену».

Підсумкове оцінювання у формі екзамену

1. Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних (дистанційних) занять.

До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни та набрали не менше 20 балів за поточну успішність.

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 20 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковий контроль теоретичного курсу (екзамен) здійснюється у вигляді тестування.

Тестове завдання містить 60 питань по всьому курсу дисципліни. Кожне питання оцінюється в 1 бал. При оцінюванні знань здобувачів шляхом тестування кількість балів визначається відсотком правильних відповідей. При очній формі проведення занять можливе комбіноване (письмове та усне) складання екзамену, що полягає у наданні відповідей на два професійно-орієнтованих питання та вирішенні задачі з наступним коментуванням виконаної роботи.

3. Оцінка за складання екзамену визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

4. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами складання екзамену з навчальної дисципліни

Бали за шкалою ХНАДУ	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Опис
90-100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
80-89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконанні з помилками.
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-66		E	«Посередньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-39	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

5. За активну роботу протягом семестру, виконання індивідуальної наукової роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові

бали. Кількість додаткових балів, що нараховується за різні види участі у наукових заходах та активності здобувачів, залежить від їх об'єму та значимості:

- призові місця з олімпіади за профілем дисципліни – 20 балів;
- призові місця на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 20 балів;
- участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських наукових робіт за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 15 балів;
- участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 15 балів;
- участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ за тематикою, що відповідає профілю дисципліни – 5 балів;
- активна участь у дискусіях з проблемних питань під час проведення лекцій або семінарів – до 5 балів за кожний виступ.

В разі наявності декількох наукових результатів, бали по них підсумовуються. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки з дисципліни.

Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

В разі якщо здобувач протягом семестру загалом набрав понад 100 балів, загальна кількість приймається на рівні 100 балів.

8. Засоби діагностики результатів навчання індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тестування; практичні роботи, реферати; презентації та виступи здобувачів на наукових заходах.

(Пояснення: засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: екзамени; комплексні іспити; стандартизовані тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи здобувачів на наукових заходах; розрахункові роботи; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань)

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	ЛК. Митна справа в Україні	2	1	1.1, 1.3, 2.2
	ПР. Вивчення змісту митного кодексу, як основного документу регулювання митної діяльності	3	-	
	СР. Валютний контроль за експортними та імпорними операціями. Роль та місце митних органів у системі валютного контролю	3	5	
2	ЛК. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та роль митного регулювання в цій системі	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	СР. Визначення принципів формування загального рівня тарифних ставок. Урахування вимог СОТ та інших міжнародних і регіональних організацій при формуванні митної політики	3	6	
3	ЛК. Митний контроль	2	1	1.1, 1.4, 2.2
	ПР. Митне оформлення валюти та супровідного багажу громадян	4	-	

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
	СР. Технічні засоби митного контролю. Механізм здійснення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів із застосуванням вантажної митної декларації.	3	6	
4	ЛК. Митне оформлення	2	1	1.1-1.3
	ПР. Митні збори	2	-	
	СР. Визначення особливостей митного оформлення товарів і транспортних засобів відповідно до заявлених митних режимів із застосуванням вантажної митної декларації	3	6	
5	ЛК. Переміщення товарів і предметів через митний кордон	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	СР. Митний режим як засіб визначення статусу товарів, що переміщуються через митний кордон, і передумова застосування до них процедур митного контролю. Декларування гуманітарних вантажів: види контролю та умови їх здійснення	3	7	
6	ЛК. Митні платежі	2	1	1.1, 1.4, 2.2 1.1, 1.4, 2.2
	ПР. Визначення суми митних платежів	4	2	
	СР. Визначення економічної природи мита та його функцій. Антидемпінгове мито в українському законодавстві	3	6	
7	ЛК. Визначення митної вартості товарів	2	1	1.1, 1.3, 2.2
	ПР. Міжнародні правила зовнішньої торгівлі Інкотермс	2	--	
	ПР. Визначення митної вартості товару	4	-	
	СР. Визначення поняття митної вартості як передумови застосування тарифних заходів регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання	3	6	
8	ЛК. Митна статистика	2	-	1.1, 1.2, 2.1
	ПР. Формування та аналіз бази даних зовнішньої торгівлі України по роках	4	-	
	СР. Законодавча регламентація митної справи в Україні. Конвенція про процедуру спільного транзиту	3	7	
9	ЛК. Документація при переміщенні товарів та інших предметів через митний кордон України. Міжнародні поштові відправлення	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	СР. Митний контроль і митне оформлення товарів відповідно до заявлених режимів із застосуванням вантажної митної декларації	3	7	
10	ЛК. Правове регулювання перевезення, зберігання та розпорядження товарами, що перебувають під митним контролем	2	1	1.1, 1.3, 2.2
	ПР. Нарахування єдиного митного збору в пунктах пропуску	2	-	
	СР. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні: зміст, напрямки регулювання, інструменти. Митно-тарифна політика України на	3	7	

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
	сучасному етапі. Приховані методи протекціонізму			
11	ЛК. Методи нетарифного регулювання	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР. Визначення коду товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності України (УКТЗЕД)	2	-	
	СР. Сутність поняття, зміст і мета митного регулювання	3	7	
12	ЛК. Міжнародні договори	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	СР. Законодавство у сфері регулювання зовнішньоторговельних договорів. Міжнародна торгова палата.	4	8	
13	ЛК. Оцінка економічної ефективності проведення зовнішньоекономічних операцій	2	-	1.1, 1.3, 2.2
	ПР. Визначення економічної ефективності зовнішньоекономічних договорів за співвідношенням цін	3	-	
	СР. Нормативні документи, які регулюють відповідальність суб'єктів господарювання у галузі ЗЕД. Податковий конфлікт та податковий спор в сфері справляння митних платежів	4	8	
14	ЛК. Основні види порушень митного законодавства	2	-	1.1, 1.3, 2.3
	СР. Державне регулювання операцій з давальницькою сировиною: зміст, мотиви, технологія	4	8	
15	ЛК. Контрабанда	2	-	1.1, 1.3, 2.3
	ПР. Оформлення транспортного засобу індивідуального користування	2	-	
	СР. Діяльність митних органів в контексті державної стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю	4	8	
16	ЛК. Внутрішня служба митних органів	2	-	1.2, 1.3
	СР. Компетенції регіональних митниць. Застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митної служби України	4	8	
Підготовка та складання екзамену		30	30	
Разом	ЛК	32	6	
	ПР	32	4	
	СР	56	110	
	Екзамен	30	30	
Загальна кількість годин		150	150	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять ____

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання персональних комп'ютерів та програм з пакету програмного забезпечення Microsoft Office 2010-2021. Можуть використовуватись навчальні платформи Moodle, Zoom та Socrative.

(за потреби)

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти

Визнання результатів неформального та (або) інформального навчання здобувача передбачає виконання таких процедур, як: подання здобувачем заяви щодо визнання (не пізніше як протягом перших 10 робочих днів від початку семестру вивчення дисципліни); ідентифікацію задекларованих здобувачем у письмовій формі результатів неформального та (або) інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу всіх чи частини результатів навчання за дисципліною або відмову у визнанні. Порядок реалізації цих процедур регламентується СТВНЗ 83.1-02:2022 «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти».

12. Рекомендовані джерела інформації

1. Базова література

1.1 Берестов І. В., Пестременко-Скрипка О. С., Колісник А. В. та ін. Митне оформлення вантажних перевезень: Навч. посібн. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 121 с.

1.2 Потаман Н.В. Конспект лекцій з дисципліни «Митні операції» [Електронний ресурс], Харків, ХНАДУ, 2014. 79 с.

1.3 Мережко Н.В., Пашко П.В., Рождественський О.В. Митна справа : підручник. Київ : КНТЕУ, 2016. 572 с.

1.4 Величко К. Ю. та ін. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : Навчальний посібник. Харків : Форт, 2017. 222 с.

1.5. Крупка М.І., Грін О.В., Замасло Т. та ін.. Митна справа : підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 572 с.

2. Допоміжна література

2.1 Федотов О.П. Організація митного контролю: навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання). Одеса, 2020. 144 с.

2.2 Курган Н. В. Облік і техніка проведення зовнішньоекономічних операцій підприємства [Електронний ресурс]: навч. посібн. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 189 с.

2.3 Денисенко В. В. Словник митних термінів. [Електронний ресурс]. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 127 с.

3. Інформаційні ресурси

3.1 Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=1432>.

3.2. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

3.3. Митний тариф України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584%D0%B0-18#Text>.

3.4. Сайт Державної митної служби України: офіційний веб-портал. URL: <http://www.customs.gov.ua/>.

3.5. Сайт Державної податкової служби України: офіційний веб-портал. URL: <https://tax.gov.ua/>.

3.6. Зовнішньоекономічна діяльність : офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/zed.htm.

Розробники:

доцент кафедри ТТ к.т.н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Олександра ОРДА
(прізвище та ініціали)

доцент кафедри ТТ к.т.н., доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Наталя ПОТАМАН
(прізвище та ініціали)

«29» серпня 2023р.

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2023р.

Завідувач кафедри транспортних технологій

професор кафедри ТТ д.т.н., професор
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Євген НАГОРНИЙ
(прізвище та ініціали)

«30» серпня 2023р.

ПОГОДЖЕНО**Гарант освітньої програми:**

доц. кафедри ОБДР, к.т.н., доц.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Ольга ХОЛОДОВА
(прізвище та ініціали)

«05» вересня 2023 року

Декан факультету транспортних систем:

к.е.н., професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Юрій БЕКЕТОВ
(прізвище та ініціали)

«05» вересня 2023 року